

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
5/17
martia.
1867.

Ese in fie-care septemana odata, adeca dominec'a
contienendu o cola si diumetate.

Pretulu pentru Anstria

pe Jan. — Jun. 4 fl. —
pe Jan. — Dec. 8 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Jan. — Jun. unu galben si diumetate.

Nr.
10.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresa manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III
cursu
anualu.

TRIUMFULU LUI DAVIDU.

(Explicatiune la premiulu acestei foi.)

I.

„Nu vreu sê curga vale si grosi torinti de sange,
De-asii vrê 'n pucine dîle de pe pamentu v'asiu stinge;
Ca stelele, candu ceriulu de sôre-e visitatu,
Perire-ati fara urme, de-asii trece 'nfuriatu

Cu ôstea mea vitêza prin a le vòstre órde,
Taiandu fara iertare cu còs'a cruntei mórte.
Nu vreu atatea gertfe . . . ci dèc'aveti eroi,
Tramiteti celu mai falnicu, ce pôte fi 'ntre voi,

Sê sté facisiu cu mine, sê 'ncepemu duelare!
O sòrte de marire si alta de perdiare! . . .
O gradina surpata si alta in florindu!
Unu sòre sê apuna si altulu stralucindu!“

Asié resun'o vòce cu négra inganfare.
E Goliatu, gigantulu, a caruia strigare
E viforu ce apléca si goronii nervosi,
E urlatu in pustia de leii puterosi.

Se 'nfrica Izrailitii — — urit'a 'ngalfedîre
Depinge pe-a loru chipuri covoruri de 'ngrozire.

Se 'nfrica Izrailitii si cauta desperati
Ca oile candu lupii buescu intaritati.

„Copiï Palestinei, a patriei amóre
Nu 'nsuffa nici pe unulu? . . . cu totii in teróre?
Sê calce inamiculu caminulu stramosiescu
Si tierin'a nutrita de sange voinicescu? . . .

Profanii sê sfarame pré santele altare,
Sê calce, unde punemu piósa sarutare?
Profanii sê ne fia in tiéra domnitori,
Ér noi in sierbitate . . . stravechi mostenitori?

Barbati! fetiori! rusîne, de mîi de ori rusîne!“
Pré tristulu Saulu astfelu vorbiá între suspine.
Dar toti stateau ca bradii in negure ascunsi,
Despoteriti ca pomii de trasnete ajunsii;

Dar ét'unu discu de radie in eteru se ivesce
Si negur'a din cranguri prin gropi se reslatiesce,
Si ét'unu june mandru ca splendidulu paunu
Pasiesce 'n aintea ôstei . . . obragii se resbunu.

Speranti'a 'n farmecu dulce in anime resare
 Si 'n ochi aparu schintee de sacr'a liberare.
 Si Davidu, pastorasiulu, incepe-a cuventá :
 „Cu Goliatu, o rege, voescu a me luptá ;

Dormiam lang'o tufitia a séra, pe la luna,
 Si Jehova unu angeru tramise, ca sê-mi spuna,
 Câ elu me va protege si io-su determinatu.
 Credinti'a mea e firma . . . sum gata de plecatu.“

— — Se duce mandrulu june aprinsu de 'ncuragiare
 Ne 'ncinsu de arme ageri . . . o prasce numai are.
 „Ce vrei? . . . Ce vrei tu verme? . . . nu-su eu unu
 pomu mediosu!
 Ci-su stanu vertosu de pétra, eu nu me lasu la rosu !

S'a mai vediutu pe lume sê 'ncerce, sê cuteze
 Unu iepurasu cu tigru ca sê se dueleze?
 Unu porumbasiu sê vina spre vulturulu spaimosu? . . .“
 Gigantele mugesce, ca fluviulu spumosu.

Dar de abié-si finise cuventulu celu din urma :
 O pétra 'n frunte-i sbóra . . . suflarea i se curma.
 Se rupse stanulu falnicu, de viscolu neinvinsu,
 Unu fulgeru lu-infranse . . . pe vétra l'a intinsu.

Si Davidu prinde spad'a si capu-i retediesce — —
 Poporulu lui Izrailu la canturi glasuesce.
 Poporulu lui Izrailu de mórte-e mantuitu ;
 Pastoriulu se 'ncoróna cu lauru inverdítu.

II.

Sórele pe bólt'a lina
 In mantéua aurina
 Stralucesce zimbitoriu,
 Si saluta . . . si se 'nchina
 Plaiului trasaltatoriu.

Sburatórele voióse,
 Prin tufisiuri verdióse
 Si prin erburi versuindu,
 Se ingana veselóse,
 Din aripe falfaindu.

Turmuliti'a prin campía
 Jóca, sare 'n bucuría,
 Si de érba si-a uitatu.
 Ér zefirulu linu adia —
 Universulu s'a schiambatu.

Tóta firea-e inspirata . . .
 Frundia, flóre se imbéta
 De-alu placeriloru odoru,
 Câ-e o ginte liberata —
 A lui Jehova poporu.

Portile de la cetate
 Cu girlande 'nfrumsetiate —
 Ca-si lesele de flori,
 Stau in laturi resfaciate.
 Vinu ostenii ridietori.

Éta cét'a cea pompósa
 Propasiesce maestósa
 Catra santulu Rusalimu.
 Serbatóre luminósa ! . . .
 Tienu triumfulu celu sublimu.

Bolnavulu se 'nsufletiesce,
 Ascernutulu parascesce,
 Ese la triumfatori,
 Tata féci'a se 'nvelesce
 In a veselíei flori.

Trimbiteile mititele
 Pe budítie tenerele
 De baeti — plepandii miei,
 Scotu frumóse cantecele,
 Pare câ-su de angerei.

Dame bele, dulci virgine
 Ca-si stelele senine
 Langa Davidu propasiescú,
 Care merge 'n pasiuri line
 Ca lucéferulu cerescu.

Si pe umeru-i se lasa
 Sabi'a cea gigantésca
 Implantata 'n multi judei,
 Pana 'n urma fu dirésa
 Capului domnului ei.

Ien priviti a sa cautare
 Ce 'napoi si-ie carare
 Spre insemne . . . susu pre caru ;
 Spre insemnele barbare
 A gigantelui fatalu.

Si cautati — — pre caru cu fala,
 Cu coróna triumfala
 Siede Saulu maestosu,
 Ca pre bólt'a cea ovala
 Sórele imperiosu.

Dara flórea cea mai draga,
 Cea mai rumenióra fraga
 Este Micolu gingasiea,
 Ce plecandu-se alérge
 Dupa Davidu, ca o stea.

Micolu, jun'a copilitia
 Ca o rósa 'n dumbravítia,
 A lui Saulu baetiea
 Cum zimbiá cu-a sa gurítia
 Catra Davidu — — cum privea !

Ér matrón'a seriósa,
 Ce pre érba recorósa
 Siede 'n lira traganandu,
 O viétia gloriósa
 Profetiesce 'ncetu cantandu,

O viétia stralucita
 Si cu fapte 'mpodobita :
 Tenerelului pastoriu,
 Si epoca fericita
 Credintiosului poporu.

M. Popiliu.

FATALITATE SI NOROCU.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Trecura cateva lune cu rapediune, — suntemu in carnevalulu anului 1861.

Pe stradele capitalei Romaniei sborau saniele zuraindu, — cu tóte câ e nópte faciele sanieloru luminau ca diu'a, — e unu conductu pomposu alu nebunateciloru copfi teneri si be-trani . . . dar' n'avemu nemica contra, principele Carnevalu inca pretinde tributulu seu; — cu incetulu saniele se imprascie grabindu care in catro, — si noi inca intrâmu intr'o casa din strad'a Lipscaniloru.

Abea intrâmu pe pórtá, numai de câtu trebuie sê observâmu câ acì se intempla ceva — *de rendu*, — amu poté dîce si — „extraordinariu,” daca nu amu scî câ balurile si petrecerile nebunatece sunt pré „de rendu“ in carnevalu.

La domnulu Angelescu, principalulu lui Dimitriu, in a caruia casa intrâmu e o soarea dansanta, — unu balu familiaru, care mai alesu se distinge prin vioiciunea óspetiloru, cari de regula trebuie sê fia membrii familiei séu pré — familiari.

Intrandu in salonu chiaru dantiuiescu in hora, intr'unu jetiu orientale odihnesce dómna casei incungiurata de mai multi curtenitori, — amabil'a dómna scie a indulecí animele supusiloru ei curtenitori, cari nici de câtu nu invidiéza pe cei ce salta in dantiu, câ-ci in giurulu dómnei Zoitia inca potu petrece cateva mominte fericite, — i lasâmu dara fericiti si ne uitâmu in pregiuru.

Acì vedemu pre Ionitia carele singuru se preambila in susu si in giosu, séu stâ in locu uitandu-se la dansuitori, — pe semne inse pucina petrecere póte aflá, si abunaséma mai bu-curosú ar fi in giurulu frumósei sale, in giurulu Tincutiei dragalásie, carea acuma — e soc'á lui.

Hor'a se sparge si dansuitorii cu parechea se imprascia conversandu, — éta si Dimitriu cu o dîna dragalásia, carea abunaséma e regin'a frumóseloru, — se vede câ se cunoscú câtu de bine, câ-ci ambii converséza cu óre-care confidintia si afabilitate nefortiata, — atâtu de frumosu li stá acele surisuri fericitórie, acele priviri tainice-amoróse cu cari se inganau dar' éta dupa densii pare câ intradinsu ambla unu june cu fatia intunecósa, — pareá ca o umbra osendita, corpulu lui e o figura nalta si uscata, — ochii sei involvau flacari de unu focu mistuitoriu si rece, pe budiele-i adumbrite de nisce mustetie rare neinctetu licurá unu surisu demonicu, unu surisu tainicu — spaimantatoriu acésta figura erá pré batatória la ochi, — Dimitriu vedemu câ uneori se uita indereptu si apoi sioptesce frumósei sale cateva cuvinte, cari o facu sê se uite si ea la acea figura, . . . dar' dîn'a dragalásia iute si-intórce frumosulu capu si se alipesce catra atletulu ei curtenitoriu séu dóra — — — amante.

— Dimitrie, — dîse ea — eu nu-lu mai potu suferi pre printiulu Marchilachi . . .

— N'ai ce te teme Letitia draga, reflectá Dimitriu, lasa-lu sê se necasiésca elu, lasa-lu sê se fragmente in man'á sa, câ-ci nóue nu ni póte elu stricá pana ce vomu posiede talismanulu amórei . . . iubesci-me scump'a mea ?

— Cum mai poti si intrebá asié ceva ? — oftá frumós'a dîna, — dar' eu me temu; am o presentîre rea, carea mi-spune câ acestu demonu inca ni va causá multu reu . . . si euscú . . .

Music'a resuná de nou, si innabusî discursurile dragalásie.

Fie'á domnului Angelescu, Letitia cea frumósa precum vediuramu iubea pre Dimitriu, inse intre curtenitorii ei cei multi abunaséma celu mai periculosu a fostu printiulu Marchilachi, elu erá chiaru rivalulu amantelui ei, si rivalu puternicu, câ-ci posiedea favórea parintiloru ei, de carea inse Dimitriu nu se bucurá.

Printiulu Marchilachi erá o venitura de origine grecu, calitátile sale spirituale si totu esteriorulu seu adevéru câ nu au potutu avé vre-unu efeptu farmecatoriu, mai multu sterniá o antipátia de câtu simpatía, posiedea inse acele calitáti cari naintea mai multora precumpe-

nescu frumsetiele spirituale, splendórea stârei si averei mari usioru orbescu multîmea, si printiulu Marchilachi brilá cu aceste insusîri; — déca intrá in vre-o societate nime nu ar fi fostu in stare sê afecteze pe principele nascutu in porfire, câ densulu si prin spesârile enorme ce facea atrase atentiunea capitalei si sternî admiratiunea chiaru si a claseloru celoru mai nalte.

Anim'a Letitiei inse nu avea neci o motiune, neci unu sentimentu favoritoriu persónei lui, starea si avere printiului nu avea neci unu farmecu pentru dens'a, — de mirare câ-ci dînele frumóse inca se semtu pré usioru catenate de acele calitâti orbitórie, — frumós'a Letitia erá acuma incantata de frumósele calitâti ale idealului animei, — — cine scie? — pote câ mai tardîtu déca se va sterge farmeculu acestui idealu dóra si Letitia ca alte dînisióre si-va deschide anim'a si pentru dorulu splendórei . . . ?

Acésta credintia nutriá printiulu Marchilachi si de aceea nu desperá, ci erá in deplinu convinsu câ va cuceri anim'a frumósei damicele . . . de aceea suridea elu asié demonicesce candu se uitá la fericitulu Dimitriu . . .

Vomu vedé care va fi insielatu.

Erá abié catra mediulu noptii candu se 'ntelnî Dimitriu cu Ionitia, acuma se potea observá contrastulu cêlu mai evidinte între densii, — Dimitriu erá cu o fatia suridietória si rumena de sentimentele fericitórie, — fati'a lui Ionitia inse erá palida ca lun'a . . .

— Pentru Ddieu, fratíore! — eschiamá Dimitriu luandu pe amicului seu de mana — ce ti s'a intemplat, esti bolnavu dóra? asié reu cauti! . . .

— Nu-e nimica frate, dîse Ionitia, nu mi-e nimica reu, ci sum necasîtu . . . miserabilulu de elu . . . !

— Cine? . . . despre cine vorbesci?!

— Acuma fuscii frate in odai'a laterala unde sunt mai multi ensi, — fatalitatea me duse între ei câ-ci mi-se urîse acè . . . dar' lasa ti-voiu spune, séu vei audî mane ce s'a intemplat si se va mai intemplá . . . acuma me ducu, nu mai potu remané acè.

Cuvintele lui Ionitia sternî si mai mare curiositate in Dimitriu, cerù dara esplicatiuni, nu vol inse se dîca nimica si ca sê-lu molcomésca in fine spuse câ — numai a glumitu, dar' totusi se duce câ-ci lui i-a fostu destulu din petrecerea acésta.

Dimitriu se mai odihnî nitielu si de si in-grigitu dede man'a si poftî nópte buna amicului seu, apoi mai remase câ-ci i erá atâtu de greu a

se despartî de frumós'a sa Letitia cu carea pré a rareori póte convení, — cugetulu lui inse erá câ demanétia numai de câtu va cautá sê se in-formeze despre adeverulu acelei — glume.

Ingrigirea acésta nu-i mai permise ca sê revóce voi'a buna de mai nainte si acésta schimbare a sa curendu o observá si Letitia.

— Esti atâtu de tristu óresi-cum, atâtu in-tunecatu . . . dîse ea.

— Da, sum miscatu de óre cari cugete ne-placute, — dar' nu le voiu pastrá multu, câ-ci acuma éra sum in giurulu teu . . . éra-si sum fericitu . . .

Letitia respuse acestui complimentu cu unu surisu gratíosu, apoi dîse cu óresi-care seriositate:

— Baga sém'a draga, câ-ci eu am unu presentiu, câ temerea mea se va impliní câtu de curendu printiulu planuiesce ce planuiesce . . . chiaru mai nainte dansandu cu densulu unu tour de valsu mi-a sioptitu . . . „Indesiertu te sfiesci de mine, curendu va vení tempulu, candu vei cunósce câ numai eu te sciu pretiuí . . . amá . . .“

— Si tu ce i-ai respunsu? intrebá Dimitriu cu iritatiune.

— I-am respunsu, câ am incetatu cu densulu si i-am dîsu, câ cine i-a profetitá asié ce-va — l'a insielatu si va fi amagitu pentru totu-de-una . . .

Dimitriu strinse man'a frumósei sale, — ar fi voitu sê o sarute de nu erau incungiurati de o multîme.

Dupa mediulu noptii se finî petrecerea, toti se imprasciara care in catro, — fia-care ducandu câte o suvenire câte anime farmecate au trebuitu sê se desparta!

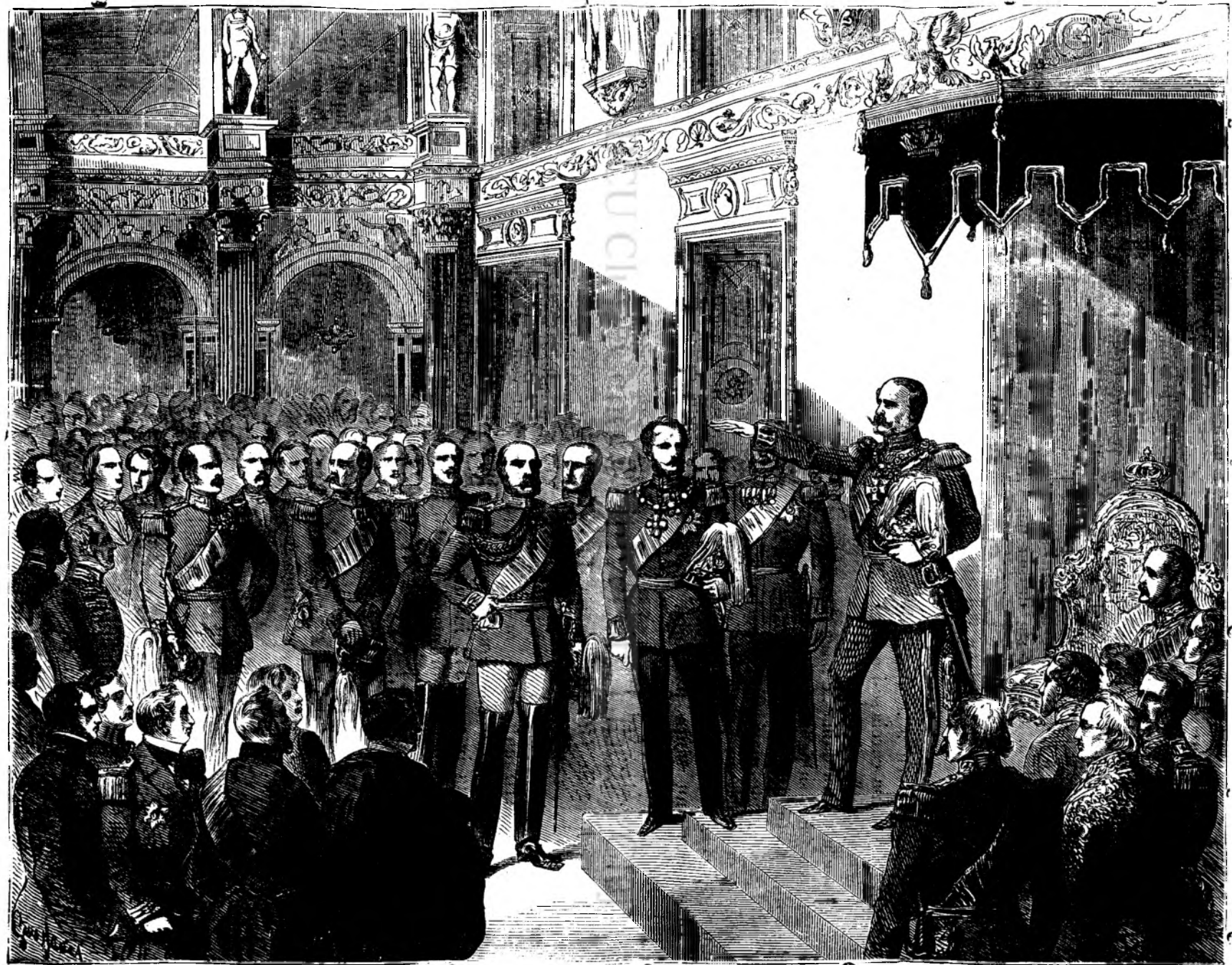
Dimitriu ajungandu a casa, numai de câtu se aruncá somnului, dar' in desiertu, câ-ci meditatiunile sale nu-lu lasau sê dórma, — abea in diori de diua a adormitu, candu s'a pomenitu erá sórele susu . . . catra médiadi batú cineva la usia, elu sarí iute din patu, — deschidindu usi'a — se iví unu argatu cu o epistola 'n mane :

— Dlu Dimitriu Sireteanu . . .

— Eu sum acela, — dîse Dimitriu si luá epistol'a.

Cu repediune o desfacú si cu cea mai mare miscare cetí, câ iubitulu seu amicu Ionitia lupoftesce, câ-ci e — *pe mórte* . . .

(Va urmá.)

Deschiderea parlamentului confederatiunii nemtiesci nordice de catre regele prusesc.

Femeile in evulu mediu.

II.

Nu vorbim despre eroi romantici, ci despre persoane istorice, cari au vietuit, si cari si-au facut vietii romantica, in catu noua ni se pare a fi vietii lor o poveste frumoasa.

Si candu se intempla inaltarea la gradulu de cavaleri femeile aveau unu rolu frumosu. Dam'a acatia pintenii noului cavaleru, i intindea armele si i lega sabi'a. Dar acesta datina n'a domnit pe totu loculu.

Cultulu din afara, devotiunea cea ultraista in privintii femeiloru au fostu forte latite in acesti seculi.

Fia-care cavaleru a avutu lipsa neincunjiurabila de o dama careia se-i gertfesca faptele, a careia semnu se-lu porte in lupta.

Cavalerulu fara dama „e naia fara lopata, armigu fara frâu, sabia fara teca,” precum o spune unu poetu dintre cavaleri. Dam'a l'a insufletitu spre fapte mari, l'a imbarbatatu in lupta prin ochii sei seu prin suveniru. In tempulu lipsei celei mai mari s'a intorsu catra dens'a, ca-si catra unu santu paditoriu, si dec'a triumfatu, i-a adusu multiamita.

— Ah, deca m'ar vede acuma dam'a mea!
— Acestu cugetu lu-petrecea in lupta.

Dam'a a fostu de fatia in turneria. Invingerea cavalerului a fostu si invingerea damei, pentru ca spre glori'a ei porta sabi'a si lancea. S'au tienutu turnerii multe intru onorea singurateceloru dame, cum e d. e. renumit'a turneria din Londonu tienuta in an. 1342 intru onorea frumoasei contese Salisbury la ordinarea regelui Eduardu alu III.

Unii cavaleri au batutu tieri intregi, ca se demustre prin sabia si lance frumsetiele cele mari ale dameloru lor.

Galeazzo, conte din Mantua, caruia Ioana de Neapole, regina in Gaeta, cu ocaziunea unei festivitati i-a intinsu man'a, ca se o iee la jocu, ingenunchiandu in aintea reginei si-a exprimat accea resolutiune, ca va caletori in tota lumea, pre unde numai locuescu cavaleri nobili, si pana atunci nu se odihnesce, pana ce nu va aduce la pitioarele reginei pre doi cavaleri dintre cei mai eroi.

A caletoritu prin Francia, prin Anglia, prin Burgundia, prin imperiulu turcescu si Ungaria, si rentorcandu-se dupa unu anu, si-a si implinita promisiunea; a adusu doi cavaleri invinsi, dar carii era-si fura donati cu libertate.

Cavalerulu a fostu indetoratu nu numai cu onore damei sale, ci si cu protectiune. Contele

Ioanu de Hennegau, candu i s'au enaratu suferintiele Isabellei, a reginei gonite din Anglia si a fiului seu celu micu Eduardu alu III, lacramandu a d'isu:

— Dómna, privesce-me pre mine de cavalerulu teu, care voesce se móra pentru tine, de te-ar parasit tota lumea. Cu ajutoriulu lui Dumnezeu si a amiciloru tei te voiu duce dinpreuna cu fiulu teu in Anglia si vi voiu restaura demnitatea perduta. Apoi cu trei sute de cavaleri punendu-se pre naia intreprinse espeditiunea cea aventuroasa, secerà invingere, dupa aceea s'a reintorsu fara se pretinda ceva remuneratiune.

Eroulu francescu, Boucicant cu alti 13 cavaleri, a formatu unu ordu cavalerescu numitu: „Ordulu femeiloru albe cu scutu verde”, care avea devis'a de a se lupta pentru femei in tempu de lipsa. Insemnulu le era unu scutu aurinu, ce-lu porta fia-carele, infrumsetiatu cu colori verdi, si din launtrulu seu era depinsa o femeia alba.

Acestu servitiu in privintii femeiloru, acesta sciintia a galanteriei, cavalerulu incepea a o studia din pruncia. Din acesta i constá educatiunea. In tempulu prunciei sierbia ca aprodu in giurulu femeiloru, si invetia acesta sciintia, care era baza fapteloru si nesuintieloru gloriose ale venitoriului seu.

Cumca acesta relatiune putea se conduca pre respectivi preste marginile morilitatii, usioru o potemu vede, si o potemu deduce din spiritulu tempului.

Adese-ori damele au fostu judii legitimi in tribunalele turnistiloru, ele impartiau premiile, si ce vine in ainte in romanc s'a intemplat intru adeveru, d. e. celu mai eroicu se premia cu unu sarutatu. Precum in turneria, asié si in bataie cavalerii aveau detorintia a se lupta pentru glori'a femeiloru. Dam'a poftia de la cavalerulu seu garantia in semnu de fidelitate, si comunu ceva fapta viteza: O dama a poftitu de la cavalerulu seu, Bonnelance, ca se-i aduca unu anglu. In espeditiunea cea mai de aproape in contra Angliloru, Bonnelance a prinsu mai multi dintre densii si i-a adusu damei sale, d'icandu-i, ca se-i tiena la ea, pana-ce se va afla cineva, care i va rescumpera cu sume insemnate. Acesta moda s'a intinsu mai tardu si in Francia si mai multe dame poftiau de la cavalerii lor, se le aduca captivi anglezi.

Mai cu sema lupt'a in contra saraceniloru pagani, espeditiunile cruciate au fostu acele, cari s'au intemplat, ca semne de credintia, ce poftiau damele de la cavaleri.

Lupt'a se intempla in numele femeiloru. Déca voesce unu cavaleru nobilu sê se lupte, prin unu solu face acésta provocare: „Nu-e aici vre-unu cavaleru, carele va sta la duelu pentru amórea damei sale, la trei lovituri de lance, la trei impunseturi de pala, la trei taeturi de sabia si la trei trantituri cu bardulu de lupta?!“ Acésta a fostu form'a provocatiunei.

In an. 1400 unu cavaleru anglezu a provocatu la duelare pre altulu din Aragonia, pe langa acésta in epistol'a sa provocátore cere de la Ddiu bucuría, omenía si norocu pre sém'a inimicului seu, apoi se recomanda in grati'a damei lui, pre a caruia amoresu dóra-lu va omorí. Ne capetandu câtva tempu respunsu de la aragonianu, cugetá in sine, câ dóra respektivulu cavaleru a cadíutu din grati'a dieului amorului, câ-ci dieulu amorului insufla sentimente nobile, cavaleresci in cei ce se sustienu in curtea sa, si fiindca aragonianulu nu se vede sê posiéda astfelu de sentimente, de buna séma trebue sê fia esilatu din curtea dieului amorului. Dar e decisu a asteptá inca câtva tempu, apoi se va rentórcé in Anglia la dame, unde voru atestá cavaleri si osteni, câ n'a pecatuitu in contra reguléloru dieului amorului.

Saintré, cavaleru francescu fórté renumitu odata s'a remasítu cu alti nóua cavaleri, câ voru amblá in decursu de trei ani de la curte la curte, si voru aperá frumsetiele adoratéloru loru in tóte curtile in contra aloru atáti luptasi. Insemnulu li-a fostu unu corfu cu forma fórté deschilinita, impregiuratu de o barta de auru, — éra alu sierbitoriloru cu barte de argintu, afara de asta portau pe umerulu de-a stanga unu semnu, carele, dupa-ce si-implinira prinsórea, fu depusu cu solemnitate in curtea imperatului germanu.

A se 'mprinde in ceva, erá o datina de comunu intre cavaleri, dar ori-ce prinsóre faceau spre gloriificarea daméloru. Pana ce nu-si implinesce cavalerulu fagaduinti'a, pórtá ceva semnu. In cronice si in istori'a tournerieloru aflámu insemnatu fórté desu, câ unulu seu altulu cavaleru a portatu pre mana armila, câte-odata auru si argintu, in semnu, câ acuma e sclavulu damei si a fagaduintiei sale. Déca si-a implinitu fagaduinti'a, si-depunea semnulu. Unii portau dóua-trei armile de aceste. Odata unu cavaleru polonu a venit in curtea francésca, a caruia pitióre erau strinse cu astfelu de armile.

Inainte de a incepe regele Eduardu lupt'a 'n contra franciloru, cavalerii angli facura fagaduintie in curtea regésca. Artois Robertu pasíndu inaintea contelui Salisbury, carele siedea

chiaru langa fic'a contelui Erby, lu provocá, ca sê dee esemplu cavaleriloru de facia, ca-si celu mai inamorisatu.

— Bucurosu, respunse Salisbury. Si intru adeveru elu e gata a da esemplu, câ-ci e inaintea ochiloru acelui angeru, pre care in privinti'a frumsetiei n'o pretiuesce mai putínu, decátu pre s. Maria. Anume elu rogà pe adorat'a sa, ca sê atinga numai unu degetu a frumósei sale mane de ochii sei; si candu i inchise ochii cu degetele sale asié, incátu nu potea sê védia nimicu, s'a juratu, câ pan'atunce nu-si va deschide ochii, pana nu va calcá pe pamentulu Franciei si pana ce nu va bate in lupta óstea regelui francescu. Precum vorbescu analele si-a si tienutu promisiunea.

Unu cavaleru din Bnrgundia, cu numele Enricu Kempen si-a scosu cu sila doi dinti, pentru câ dam'a sa i-a laudatu albéti'a dintíloru, apoi a facutu din ei ciurcei pentru dam'a sa, cari i-a portatu in tourneríi. Se dîce, câ acei ciurcei intreceau in frumséti'a albetiei ósele de elefantu. Cavalerulu acestu nobilu pana la mórte n'a potutu respicá curatu pe s; dar dam'a lu-a iubitú totu-dea-una.

In seclulu alu XIII si alu XIV cavaleri'a si stimárea femeiloru au ajunsu gradulu celu mai 'naltu. Ultraismurile, cari erau combatute de mintea sanetósa grabeau cu decaderea acestui spirit. Precum la tóte institutiunile decadietóre asié si aci mai in urma form'a erá lucrulu principalu, ér' esinti'a lucru lateralu.

Ce a fostu la inceputu nobilu, de-si ultraistu, a devenitu mai pe urma ceremonía simpla, a ajunsu a fi masc'a coruptiunei, pana ce nu se nascura ideile mai nóue, pana ce vení reformatiunea si viforile ivite din acést'a, in ale carora vuiete s'au surpatu sciinti'a galanteriei si spiritulu cavalerescu, aventurosú.

Cervantes i-a mai datu inca o lovitura, care a fostu de mórte: a scrisu istori'a nobilului cavaleru din Mancha Don Quixotte.

Emiliu Marcu.

Deschiderea parlamentului din Berlinu.

(Cu ilustratiune.)

„Salonulu albu“ din Berlinu inca nici odata n'a primitu intre paretii sei o adunare mai mare, decátu cea din 27 fauru a. c. compusa din deputatii unei pârti mari a germaniloru, catra cari resuná o salutare a regelui Vilhelm, carea se póte priví de incoronarea faptéloru celoru maretie espugnate in espeditiunea din

Bohemia la Königgrätz și Gitschin. Parlamentul germanu de miadia-nópte s'a deschis.

În locu de diet'a prusésca s'a adunatu acum în „Salonulu albu“ corporatiunea reprezentátore a unei federatiuni statátore din 25 de milióne.

Vorbirea de deschidere a regelui nu se prépare a ascunde sumet'á de învingere, de a careia triumfu inea și acum se aréta a fi imbetatu. Numai calea prefípta de densulu o afla de cea mai consulta spre a poté ajunge la scopu — la unitatea germana. Patriotii cei mai buni germani n'au fostu de credint'a, câ în acestu chipu se va realizá unitatea germana, candu se adunara în an. 1848 în parlamentulu din Frankfurt. Alte idei inspirau parlamentulu din 1848 ținutu în biseric'a S. Paulu diferite de acele, cari strinsera acum în „Salonulu albu“ cetele conservativiloru în frunte cu generalii prusesci.

Regele a vorbitu cu vioitiune și soliditate și faci'a i straluciá de indestulire. Nu pucina bucuría potea sê sentia, vedíendu pre cei 4 generali, cari au eluptatu învingerile cele glorióse ale an. trecut. Colo statea seriosulu și tacutul Moltke, care în patru locuri fu alesu de deputatu, apoi bravulu, cerbicosulu Falkenstein, Bittenfeld Herwath, strategiculu celu mai renumitu alu óstei prusesci dupa Moltke, în urma neinspaimentaverulu Steinmetz, caruia i potu multiamí rezultatulu celu frumosu a luptei de la Nachod-Skalitz, și pre care regele celu recunoscatoriu l'a remuneratu cu unu premiu, de care afara de densulu, în tóta tíer'a n'are nime. Toti patru sunt aceia, cari cu ocasiunea alegerei deputatiloru în Berlinu cadiura facia cu partid'a liberalistiloru.

Dinapoia uniformeloru celoru multe apareau fracurile cele negre: conservativi la olalta cu democrati. Cét'a cestoru din urma e cam rarita. Se potea vedé capulu celu caruntu maestosu, înaltiatoriu a lui Valdeck, dar lipsiau multi conducatori din partid'a progresistiloru: solidulu Grabow, carele a fostu presiedintele dietei prusesci în multi ani, spirituosulu Virchow, Gneist s. a. Dar ce e mai evident e, câ unu principe regescu stâ în ordulu deputatiloru, Carolu Fridrich, comandantele óstei prusesci în expeditiunea trecuta. Poporulu l'a alesu de deputatu, și elu n'a refusatú increderea poporului. Acesta e casulu d'antâiu, candu lumea va sê véda pre unu principe luandu parte în disputele parlamentare.

Solenitatea de deschidere a fostu fórté splendida. Pre treptele de la tronul stateau prin-

cipii regesci (afara de Carolu Fridricu, care cuprindea locu în laturea stanga a deputatiloru,) ministri și comisarii principiloru confederatiunei germane de miadia-nópte. Conte Bismark erá îmbracatu în uniforma de generalu; uniformele militare în genere erau în mai mare numeru, decâtu s'ar fi asteptatu într'o reprezentantia a poporului.

SBÓRA VENTU USIORU !

Sbóra ventu usioru de séra,
Ie alu meu cantu pe-aripiori ;
Du-lu la suav'a-mi lelisióra,
La celu angeru, ce adoru !

De ajungi la ea cu nópte,
Si o afli dormitandu,
Cungiura-i cu line siópte
Sinu-i fragedu, inocintu !

Candu surisuri de placere
Pe-a ei fatia vei vedé :
Ale mele cantecele
Sê le preseri linu pe ea !

Ca s'adórma în iubire
Ca angeru în paradisu,
Leganata 'n fericire,
S'aiba mandru, dulce visu !

Sê visedie fericire
Despre-alu nostru viitoriu,
Sigilatu cu-a ei iubire,
Si 'ntaritu de Creatoriu !

Paulu Draga.

ESILATULU.

Naratiune de Ioanu Feldmann.

(Urmare.)

Tufele din pregiuru erá pline de cuiburi, și elu le cunoscea tóte. Elu a luatú unu cuibu, în care se aflá tocmai trei outie, și într'o clipita-lu asiediá în tuf'a de rugu din gur'a cavernei cu o maiestria, câtu se potea crede, câ de ensa-si pasere e asié facutu. Dupa acea s'a plecatu spre gur'a cavernei pe tufa, și ținendu-si ambe manile de laturile gurei, a strigatu : „Fii fara frica, aci nu te voru aflá.“ — Si chiamandu-si canele a descinsu la turma.

III. Dejunulu intreruptu.

Abié s'a asediatu Paulu la dejunu candu si diari cam la o suta de pasi de la sine soldati și barbati cu

facie selbatice, venindu spre densulu. — „Tu vediusi in momentulu acesta pe unu aristocratu trecandu pe aci“ dîse comandantele persecutantiloru catra pastoriu, — „unde-e acela? In cotro s'a dusu?“

Prunculu privi cu o fatia trasarita la selbateculu vorbitoriu, ca cum ar fi voitu sê dîca: „Eu nu te pricepu.“ — Prunculu intru adeveru pucinu pricepea terminii „aristocratu sêu democrat.“

„No! iute cu respunsulu“ se grabi soldatul, „tu l'ai vediu, eu sciu bine, cã elu pe aici a trebuitu sê trêca, si nu pôte fi departe. Elu dóra e ascunsu aici in pregiurulu acesta.“ — Dupa-ce pastoriulu nici la aceste nu voiã sê respunda, a socotitu omulu a luã alte mesure mai amerintiatóre. — „Nu scii tu aceea“ — dîse mai departe — „cumca legea judeca la mórte, la mórte dîcu i judeca pe aceia, cari ascundu pe unu esilatu? Consotii mei, cercati prunculu acesta!“ „O asta indata e gata“ respunse prunculu, redicandu-se si desiertandu-si pusunarele: „Aici e cutîtu, aici maram'a mea, si apoi alta nimicu, precum singuri vedeti“. „Si ce e acêsta“ intrêba soldatul aratandu catra straiti'a de pe iërba. „O! e dreptu, camér'a mea de bucate, nici nu am cugetatu la ea; inse nu cugetu sê mai fia ceva in ea.“ Si plecandu-se oficiantele a prinde de straitia, i premerse prunculu redicandu straiti'a si dîcandu-i: „Nu te osteni asié tare Dle.“ Si apucandu straiti'a de fundu o scuturã, ca sê arete cã in aceea, nu este nimicu.

Conducatoriulu s'a consultatu pucinu dupa aceea cu consotii sei, ce mesuri mai acomodate aru fi sê se intrebuintiedie, a scóte ceva din prunculu acesta? „Prin amerintiãri nu potemu merge departe cu elu“ le dîse, — si dupa o noua consultare, se intórse catra pastoriu: „Asculta fetulu meu“ dîse catra elu cu o bunétia prefacuta, „Tu l'ai ascunsu, eu sciu bine, si tu ai facutu bine. Tu nu ai voitu sê spuni, candu te-am amerintiãtu; bine, tu ai dreptu. Eu vediu, cã tu nu te temi, si din tine va esã unu republicanu bunu. Inse eu ti-oiu spune ceva, ce tu inca nu scîi.“ — „Ce óre?“ — „Ta-s'a espusa pentru celu ce-lu va predã, e cinci mîi de franci.“ — „Mincinosule“ cugetã pastoriulu. — „Asié e, cinci mîi de franci“ adause unu altulu dintre persecutori. „Scîi tu ce avere e aceea?“ Noi amu voitu sê o dobandimu, inse eu vedu, cumca lucrulu e in man'a ta. Bine dara, tu sê dobendesci, si inca prin aceea numai, cã ne vei spune o vórba simpla. Apoi peste aceea te voiu recomandã siefului acestui cercu, si ti se va da unu postu, in care putînu vei avé de lucru si multi bani vei poté castigã. Óre nu ar fi acea mai bine, de cãtu a padî la capre in asié desiertu urîtiosu? Ce dîci la acêsta?!“

„E dreptu?“ intrêba Paulu, „O! sê fiu sciutu eu acêsta, cum asiu fi padîtu eu valea acêsta, in locu de a me necasã cu facerea focului si a dejunului. Inse tocma eramu flamandu, si eu numai la mancare cugetãsem . . . Totusi acceptati . . . mi se pare a fi observatu

in aceea directiune óre-ce, ce avea faci'a unui omu. In cõce e directiunea acea.“ Paulu aretã una directiune, cu totului contraria cavernei cunoscuta. Soldatii urmãrira directiunea aratata. Insedaru se ostenira o jumetate de óra cercandu si una si alta tufa.

Intr'aceea, respandindu-se oficialii politiani in tóte laturele, observã Paulu, cã unulu ambla pe langa cavern'a cunoscuta. Se apropiã de elu sub pretestu, cã si elu cauta. Soldatul se apropiã si mai tare de tuf'a de rugu. Si Paulu inca i se apropiã mai tare. Soldatul intinse man'a a se prinde de viti'a rugului, ca sê se pôta sui in susu pe culmea cea fórte tiepisia. Momentulu acesta a fostu infricosiatu! Tuf'a incepuse a se asiediã sub greumantulu omului, carele se proptea de ea. De odata strigã prunculu c'unu tîpetu grósnicu. Soldatul statù. Toti si-indreptara ochii in partea acêsta.

„Aflatu-l'a-ti?“ intrêba conducatoriulu cu faci'a plina de bucuria. — „O cuibulu meu celu frumosu.“ dîse prunculu, fara a respunde. „Trei outie mici, de totu venete. Cautati numai cãtu-su de frumóse.“

La aceste cuvinte, intre injuraturi furióse, chiamandu la sine pe ceialalti oficiali conducatoriulu a parasitu valea acea cu mania nespusa, cã unu bagatelulu asié miserabilu i-a nimicitu speranti'a, carea dejã o avuse. Pana inse a perde valea din ochii sei, totu mai privea conducatoriulu din candu in candu indereptu, n'a potutu observã alta, de cãtu pe Paulu, carele siedeã originalu pe langa foculu seu, si se ospetã cu bucatele sale, cu unu apetitu bunu, dandu espresiune, cã pe elu cele ce s'au intemplat nu-lu interesedia.

IV. Cavern'a.

Strainulu in caverna, erã in trém'a cea mai mare. Elu a fostu audîtu, tropete si vorbiri la gur'a chiliei sale subpamentene. Dupa aceea i se parù, cã tuf'a se misca, si acum erã siguru de trist'a-si sórte. In urma pâreira ramurele rugului. Elu statù nemiscatu cu atentiune incordata. Tuf'a de rugu dupa aceea se mutã din locu, si lumin'a dîlei diari in fundulu cavernei.

„Mantuitu“ — se audî o vóce vesela din afara. — Proscrisulu cunoscu pe pastorasiu. —

(Va urmã.)

„FENICE.“

Almanacu beletristicu de societatea de leptura a tenerimei romane din Oradea-mare.

Scapati de asupririle si greutãtile unui jugu de feru, mantuiti de impilãrile unui seclu de supunere si orbia, liberi de a luã parte la otarirea destiniloru nóstre, liberi de a inaintã, a ne luminã si cultivã; asta-di cu mandria potemu dîce, cã avemu si noi o literatura — asié cum o avemu. Ne potemu falã cã avemu diplo-

mati, publicisti, istorici, filologi, oratori artisti, poezi de renume. Se scie că poezi'a e sufletulu unei literaturae, ea jóca rolulu principalu in literatura; instinctulu poeziei a existatu totu deuna la romani — díse d. Sionu, „romanulu e nascutu poetu“ adause d. Alesandri; si in adeveru, cá déca ar' trebui sê judecâmu literatur'a nóstra dupa numerulu poetiloru ce resaru pre tóta diu'a si toti cu dorulu de a fi autori, de a se inaltia la nemorire, — dar' cari cea mai mare parte sunt numai nesce poetastri, facu mai multu versuri de câtu poezia, atunci amu trebui sê credemu, cá avemu o literatura tare intinsa. Asta-di versificatiunea se vede a fi luat unu sboru repede, se pare a fi devenitu mai univervalsa, e frumósá poezi'a, dar' nu toti sunt chiamati pentru ea; candu vorbimu de literatura, atunci numai acele poezii potu cadé in domenulu ei cari contieniu vre o cugetare sublima, vre o ideia nóua, originala, vre o inspiratiune fericita si frumósá.

In dílele aceste primii almanaculu beletristicu „Fenice“ de la societatea de leptura a junimei romane studiósé la academ'ia de drepturi si arcigimnasiulu din Oradea-mare, am cetitu cu atentiune si interesu aceste incercâri literarie, si voiu sê vorbescu pre scurtu despre ele, dar' nu in calitate de criticu, prin urmare mi-voiu da parerile mele fara asprime, cá-ci chiar' autorii (déca-i potiu numi astfelu) la capetulu prefatiunii ceru indulginti'a lectoriloru fatia cu neperfectele loru incercâri, dicandu cá pre carier'a loru cea spinósá au lipsa de bratie caldurose, de incuragiare. Voiu incepe cu „din tiermuriu patriei“ a d. V. Jutiu, dar' trebuie sê o spunu din capulu locului, cá acésta inspiratiune pucinu i-a succesu; espresiuni alese nu se vedu preterate in acésta poezia, ba neci chiar' rim'a nu e respectata dupa cuvenintia, limbagiulu e cam greu, ce-va poezia este in ea, numai dauna cá nu a exprimat'o cu mai multa arte.

Ni placu mai multu doinele d. Buticescu; celu ce lu-cetesce atâtu in prosa cátu si in poezia, póte vedé cá dinsulu are talentu, si astfelu pe aren'a literaria promite multu. Dinsulu e initiatu séu mai bine aprofundatu in misterele, in secretele si datinele poporului, are o imaginatiune viua, abundanta, o tenerétia a ideiloru, o fragedíme a espresiuniloru; limbagiu bine alesu, usioru si nesilitu, cu deosebire i succede poezi'a poporala. Armoni'a, rim'a, metru cu unu cuventu corectiunea domnesce in doinele dinsului. Dar' d. Buticescu e placutu mai multu in prosa, in pros'a cea poporala ni placu repetitiunile dinsului, ni placu espresiunile cele originale si fantastice, gustulu si frumuseti'a, stilulu limpede, ideile generósé si modulu in care scie sê tracteze subjectele sale.

Venindu la poeziile dlui Traila, ne-luâmu libertate a-i impartesi unu svatu fratiescu, déca va voi sê-lu urmeze si adeca, sê paraséca poezi'a si sê scria in prosa carea-i succede mai bine, ér' decumva-i place tare

sê cante, decumva iubescé multu limb'a armoniei, atunci-i recomandâmu sê studieze bine pre poezii nostri cei buni. Limb'a si stilulu dinsului sunt nesuferite si pucinele idei alese ce sunt versate in versurile sale si pierdu valórea fiindu reu exprimate. Eca cum se adreseza dinsulu catra o fetitia romana:

„Esti suava fetisiora
Ca visulu *neturbatu*,
Esti sprintena usióra
Ca mnelulu *nentiercatu*.“ (?)

Dlu Traila nu posiede fantasi'a, nu elocinti'a, nu espresiunile si artea de a miscá si a rapí inimele; de acea inca odata-i mai recomandâmu pros'a, cá-ci in acest'a scrie bine si placutu.

Dlu Badescu e cunoscutu din incercâri-i poetice publicate prin diuarie, primele incercâri cu cari a inceputu in aren'a literaria ni promitu unu poetu, numai cátu de studiu seriosu are lipsa si dinsulu.

Dlu Popiliu prin incercâri-i de pana acuma ni se recumenda cá ar' avé talentu si gustu spre poezia, numai acea asiu avé sê-i observezu, cá dinsulu se vede pré inchinatu spre pesimismu; nu e chiamarea unui poetu numai ca sê gema, sê suspine si sê planga miseriele omenimei; pe córdele lirei lui nu trebuie sê ratecéca desperarea si descuragiulu.

Nu cumósce mu pre d. Jordanu neci personalu neci din alte incercâri; inspiratiunile dlui ce ni stau inainte sunt primitive; am cere de la dinsulu o mai multa elegantia si taria a espresiuniloru, o versificare mai usióra, o limba mai elocinta.

Fatia cu Romeo si Damonu am sê observu numai atât'a, cá poeziile dloru curgu placutu, inspiratiunile sunt fericite, corecte miscatorie si simtiementale. Ni place poezi'a dlui Damonu intitulata „Dupa prim'a mea amóre“ care se finesce astfelu:

..... De ce si este óre
Amóre 'n animióra, si anima in siuu?*)

In fine punu sub ochii tuturoru cuvintele dlui Sionu din 1861: „Intre fratii de preste Carpati potu sê se afe multe talente si chiar' geniuri; avemu de acolo insemnati filosofi, istorici etc. numai poezi nu. Deci consultâmu pre junii cari simtu in inimele loru foculu sacru alu talarului poeziei, ca sê se ocupe cu lectur'a scrieriloru si eleganti'a limbagiului literariu alu romaniloru de aice (Romania), cu progresulu ce a facutu artea scrierii, si (de se pote) chiar' cu stilulu loru; fara de acésta, nu voru poté scrie bine, si voru trece intre literati totu deauna ca provincialisti.“

I. C. Dragescu.

*) La asta intrebare a poetului Damonu va poté dóra respunde poetulu Tóth Kálmán, care asidere cantase odata:

Minck is van a sziv, s a szivben szerelem?

Ce e nou ?

* * (*Septeman'a trecuta*) fu septeman'a solenităților, cari se incepura cu sosirea Majestății Sale la Buda-Pesta. Acésta s'a intemplat marti dupa médiadi înainte de trei ore. Majest. Sa la drumulu de feru fu intimpinatu de catra primariulu si capitanulu cetății, membri comitetului cetățienescu, membri ministeriului si de catra unu publicu numerosu. Primariulu cetății rosti o cuvântare salutătoare, la care Imperatul respundindu, între altele dîse: „Bucuri'a si fericirea popóreloru mele sunt totdeauna si bucuri'a si fericirea mea.“ Dupa aceste cuvinte urmate de vivate îndelungate, Maj. Sa se sui în trasura, cuprindendu locu de-a stang'a ministrulu presiedinte. Stradele pe unde trecea Maj. Sa erau inundate de ómeni, cari în tóte locurile lu-primira cu vivate entusiastice. Sér'a amendóue cetățile fura iluminate pomposu. Pe la optu ore Maj. Sa visitá iluminatiunea.

* * (*Diet'a*) în sambet'a trecuta desbatú propusețiunea ministeriala în privinti'a restituirei legiloru de presa din 1848. În contra propunerei în generalu vorbira numai dd. Stratimiroviciu si Hodosiu, — apoi trecandu la desbaterea speciala, dintre deputatii romani mai luara parte dd. Vladu si Deseanu. În fine propunerea ministeriala se primí si asié de acuma înainte vomu sta sub legile de presa din 48. Totu în siedinti'a acésta notariulu comisiunii esmise în caus'a afaceriloru comune representá casei elaboratulu comisiunii amintite. S'a decisu ca tiparindu-se, sê se impartiesca între deputati. Totu atunce deputatulu Iosifu Madarász ceti unu amendamentu în contra elaboratului numitu, care ~~asidere pe va~~ tipari spre a-lu impartí între membri. — În siedinti'a de luni s'a cetitu reportulu referintelului de la comisiunea petitiunaria.

* * (*Joi la médiadi*) ministeriulu unguurescu a depusu în Buda juramentulu înainte Maj. Sale, ér sér'a se arangiá unu grandiosu conductu de faclii în onórea Inaltului óspe. La acestu conductu peste dóue mii de ómeni dusera faclii.

* * (*Ministeriulu din Romania*) s'a compusu astfel: presiedinte Constantinu Cretiucescu, membri Ioanu Brateanu, Dimitriu Brateanu, Dimitriu Rosetti, Vasescu, Ghergelu.

* * (*Pregătirile pentru coronare,*) precum foile din Viena scriu, curgu nencetatu, atátu în Viena câtu si în Pesta. Uniformele banderieloru sunt în lucrare, grandiósele tapete pe cari va trece conductulu de coronare asidere sunt ordínate. Voru fi mai multe fantane saritóre, cari impresorandu vinu albu si rosu voru representá cucurbeulu de bucuriá. Movila de coronare se va edificá nu peste multu pe campulu sangelui în Buda. Se voru inchiriá localitáti mari, unde se voru da bancheturi stralucite. Se vorbesce si despre coronarea reginei.

* * (*Necrologu.*) Mitropolitulu din Calocia Iosifu Lonovits a repausatu mercuri în 13 martiu.

* * („1848“ *aude*), cá la ministeriulu de justitia si doi israeliti voru fi aplicati.

* * (*O epistola a lui Kossuth.*) O fóia germana din Pesta publica nesce fragmente dintr'o epistola a lui Kossuth, în care si-esprime bucuri'a pentru eluptamintele de pan' acuma a legiloru din 1848. În câtu privesce o amnestia generala, dîce cá elu nu ar primí-o, cá-ci nu ar poté-o primí. „Ce asiú poté io folosi acuma? —

intreba la fine; — anii cei amari ai esiliului, suferintele patriei mele, mórtea multu iubitei mele socié si copile au frantu poterea mea; ori unde privescu, vedu numai ruine, si între aceste ruine me simtiescu dorosulu fericitu, cá-ci dorintiele mele ferbinti, ce le nutrisem de 17 ani, sunt în ajunulu realisării.“

* * (*Localitátile sengurateceloru ministerie*) de ocamdada sunt urmatoriele: Ministeriulu de interne în Buda piati'a s. Georgiu, (Szent-György tér) nru 5.; Ministeriulu de justitia în Buda, edificiuulu fostei locutenintie strat'a domnésca, (uri utcza) nru 53. éra cancelari'a presidiala în Pesta strat'a Vatiului (Váci utcza) nru 13, construitur'a 1; ministeriele de cultu, de aperarea tieriei si de comunicatiune în Buda, edificiuulu fostei locutonintie, strat'a domnésca nru 53; ministeriulu de finance în Buda, în c. r. fostulu edificiu cameralu de curte; ministeriulu de comerciu, agricultura si industria în Pesta, malulu de josu alu Dunárei (aldunaser) nru 2.

Literatura si arte.

* * (*A esítu de sub tipariu*) si ni s'a tramisu: „Fenice“ almanacu beletristicu de societatea de leptura a junimei romane studióse la academi'a de drepturi si archigimnasiulu din Oradea-mare. Cartea voluminósa, tiparita frumosu si elegantu, contine 24 de incercári poetice si trei novele, afara de aceste istori'a si organizatiunea Societății. În câtu privesce pretiulu literariu alu cărții îndrumámu pe cetitorii nostri spre a ceti recensiuinea dlui I. C. Dragescu publicata în nrulu acesta. Din parte-ni salutámu cu bucuriá pe tenerii romani de la Oradea-mare pe acestu terenu si tragemu atentiunea on. publicu a supra lucrării lor. Cartea constá numai 1 fl.

Din strainetate.

* * (*Procesulu lui Girardin*) este obieptulu despre care vorbesce acuma totu Parisulu. Anume Girardin a scrisu unu articolu în diariulu „Liberté“ în contra guvernului, pentru care i si facura procesu. Imperatul e fórté iritatu în contra lui Girardin. În prim'a sa mania a voitu sê suprimé diariulu, dar ministri lu-retienura. Pertractarea se incepú în 6 martiu. Multi diplomati, publicisti, deputati fura de fatia. Capulu diaristiceei nu-si alese aperatoriu, se aperá pe sine însu-si. Pe tipografulu lu aperá Allou, presiedintele camerei advocatiale. Girardin fu judecatu la pedépsa de 5000 franci, ér tipografulu la o 100 fr.

* * (*Corespondintia din biblia.*) Unu domnu din Londra capetá din Newyork urmatoriulu telegramu: „Evangelistulu Ioanu, cartea a patr'a, versurile 13 si 14.“ — Englesulu deschise bibli'a si ceti dintr'ens'a urmatórele: „Versulu 13. — Multe asiú avé sê-ti scriu, dar nu voiescu sê-ti scriu cu péna si cu tinta. — Vers. 14. Speru, cá în scurtu tempu te voiu cercetá si atunci voiu vorbi cu tine în persóna.“ Acesta adeca a pacalitu oficiulu telegraficu, si ni-a invetiatu, cum sê scriemu epistola din biblia.

* * (*O anecdota mica.*) Kreutzberg, proprietariulu unei menagerii e cunoscutu si la noi. Istoriór'a urmatóre s'a intemplat cu elu. Pasíndu densulu într'unu coupé pe drumulu ferecatu, acolo gasi o dama morbósa. Cu tóta curtoasitatea si-depuse sugarea, ca sê nu-i facea

incomoditate. Dar nu peste multu sosi unu studentu carele fumă ca si unu turcu. Kreutzberg lu-provoca, ca precum facu si elu, sê nu mai fumedié. Studentulu inse neci câ voi sê auda de asié ceva. Kreutzberg maniosu i respunse, câ de la unu bou neci n'a potutu sê cêra altu ceva decâtu o bucata de carne. Studentulu tacu, dar candu se coborira intinse lui Kreutzberg biletulu seu de visita, cerendu densulu asisdere a lui. Dar Kreutzberg indesiertu si-cercă pusunariéle. N'avea la sine neci unu biletu. Atunci trase o santa palma studentului, dicandu: Io sum Kreutzberg, *imblanditorulu de animale*.

* (De la Parisu.) Edificiulu pazei, precum parisiunii botediara palatiulu espusetiunei, acuma e gata, si mîile de mani lucrátore sê ocupa numai de constuirea din laintru. In parcu in apropiarea galeriei austriace edificara o bereriá mare, in care se va mesurá berea lui Dreher. Diregatoria pe sub sóre inca n'a avutu atât'a de lucru ca bureau-ulu espusetiunei, in care siese ómeni de demaneti'a pana sér'a nu facu altu ceva, decâtu desfacu epistolele si depesiele telegrafice, cari sosescu in numeru grandiosu din tóte partile lumei.

* (Spiritu lui Murawiew.) Din Petersburg se scrie unei foi din Viena, câ in clas'a de josu a poporului s'a latitu credinti'a, cumca spiritulu lui Murawiew nu-si afla repausu si ese nóptea din mormentu. Sute si sute de ómeni sunt, cari stau gata sê se jóre, câ au vediutu deschidindu-se mormentulu de granitu si de acolo esîndu monstrulu de la Wilna. Acêsta credintia intr'atât'a e latita intre poporu, incâtu rudeniile lui Murawiew provocara pe preoti, ca sê impedece latirea acestei superstitiuni. Poporulu a si facutu unu cantecu despre elu, in canteculu acesta spiritulu cere o sania, ca sê póta merge in Siberia si sê se róge acolo de aceia pe cari i tramise in esiliu, ca sê indrepte pentru densulu rogatiuni la Domnedieu, — dar nu póte sê-si capete sania.

Economicu.

Cum sê se póta tîné óuele indelungatu?

In China spre a poté tîné óuele indelungatu, le sara. Sararea se intempla in unu modu simplu si adeca pregatescu, mai antâiu murátore (apa cu totulu sarata) dupa acea punu in trêns'a óuele si pana atunci le lasa acolo pana candu se cufunda; si candu asta s'a intemplat, ele-su sarate de ajunsu, le aduna si le punu in lada. — Óuele asié gatite sunt fôrte bune; si adeca pre langa acea, câ se potu tîné indelungatu fara sê se strice, sunt deplinu sarate si in cuprinsulu internu a loru si déca vreu sê le intrebuintieze nu debue se le mai sare. — Intru adeveru un'a gatire simpla si démna de a fi cercata si la noi.

N. F. N.

Indreptare. In adres'a tenerimei romane din Pesta catra dlu Baritiu din nebagare de séma e decopiatoriului s'a vîritu urmatórele gresiele: pe colon'a a dóua in sírulu 10—11 in locu de „poporului“ sê se cetésca „popóreloru“ — ér josu in pasagiulu care se

incepe: „Inainte dar pe calea apucata . . .“ etc. cuventulu „omagiulu“ sê remana cu totulu afara, — si in punctulu celu de pe urma constructiunea ultima sê se coréga astfelu: . . . „pre langa espresiunea profundei nóstre stime . . .“ etc.

Găcitura de semne.

De J. S. Altanu.

;e+*é—*a**e = o□aşe

;S + o□su△u, e△u ;e □ó = **e

iş ,a=e.*ea;eş,i=a

:a=:a=ii *ei *i=aşi

aş;=eiu □u=e+iaşu.

Deslegarea găciturii numerice din nr. 8: „Academia romanésca.“ Deslegare buna primiramu de la dómnele si dómniórele Alesandra Popoviciu, Agatica Romanu, Maria Nicolaeviciu, Mina de Bardosi, Anastasia Mldovanu, Maria Fabianu, Teresia Szeremy, Maria Baritiu, Emilia Puticiu, Emilia Cadariu, Ana Lacatusiu, Luisa Murgu si de la domnií Isaia Montia, Ioanu Fratila, Nicolau F. Negrutiu, Avramu Gozanu, Jeremia Mihaescu, Nicolau Olariu.

Deslegarea rebusului din nr. 7. amu mai primit'o de la dómnele Ana Lacatusiu, Luisa Traila si de la dlu Ioanu Fratila.

POSTA REDACTIUNII.

Espedarea icónei Rentornarea lui Davidu s'a inceputu si sperâmu, câ in decursulu septemanei venitóre toti stim. nostri prenumeranti o voru poté capetá. Totodata facemu de scire, câ acei stim. prenumeranti carii locuescu la sate séu in orasie mai mici, pe unde nu se potu capetá de felu rame si iegí atâtu de mari precum recere marimea icónei, si-potu ordiná prin noi rame aurite pentru acestu tablou pomposu. Pretiulu une rame mai mici, (taiandu-se putintelu din hartia) impreuna cu ieg'a e 2 fl. — ér o rama chiar asié de mare ca hartia tabloului constá 2 fl 30. Afara de sum'a acêsta mai e de a se alaturá costutu ladutiei in care se va tramite ram'a, adeca 50 cr. Pentru laduti'a in care se voru tramite trei rame la olalta trebuie solvitu 1 fl.

Pr. st. dómne E. B. in Brasiovu. Manualulu amintitu — de cumva nu e tare lungu — se póte publicá, ma in casulu aeosta lu-si ceremu. Multiamita pentru aducerea a minte. Articolulu s'a predata la loculul competentu.

Veronica se va publicá indata cu inceputulu treiluniulu venitoriu.

Versurile: Lunca verde, lunca désa, — Din departare (si celalaltu) nu se potu publicá.

Proprietariu, redactoru, respundiatoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.